

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือตำบล

ตำบลโป่งงาม ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ เมื่อปี ๒๕๓๓ โดยแยกการปกครองออกมาจากตำบลโป่งผา และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป เล่มที่ ๑๑๓ ตอนพิเศษ ๕๒ ง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๙ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ใช้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในเขตตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ในเขตบ้านห้วยปูแกง หมู่ที่ ๕ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๔๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๖,๒๕๐ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลเวียงพางคำ และองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา

ทิศใต้ ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ โดยมีลำน้ำโป่งเป็นแนวเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้าย โดยมีลำน้ำโป่งเป็นแนวเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศเมียร์มาร์ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง โดยมีแนวถนนแม่ฟ้าหลวง - แม่สาย (เส้นทางยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดน) เป็นแนวแบ่งเขตพื้นที่ทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๔ ของพื้นที่อำเภอแม่สาย (ประมาณ ๒๘๕ ตารางกิโลเมตร)

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนพื้นที่แยกรายหมู่บ้าน

หมู่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ (ประมาณ)		ร้อยละ
		ตร.กม.	ไร่	
๑.	บ้านถ้ำ	๖.๕	๔,๐๖๒.๕	๑๕.๔๘
๒.	บ้านดง	๓	๑,๘๗๕	๗.๑๔
๓.	บ้านถ้ำปลา	๒	๑,๒๕๐	๔.๗๖
๔.	บ้านถ้ำสันติสุข	๐.๓	๑๘๗.๕	๐.๗๒
๕.	บ้านห้วยปูแกง	๑.๑	๖๘๗.๕	๒.๖๒
๖.	บ้านสันกอส่า	๒.๑	๑,๓๑๒.๕	๕.๐๐
๗.	บ้านสันเกล็ดทอง	๓	๑,๘๗๕	๗.๑๔
๘.	บ้านโป่งเหนือ	๒	๑,๒๕๐	๔.๗๖
๙.	บ้านโป่ง	๔	๒,๕๐๐	๙.๕๒
๑๐.	บ้านผาฮี้ (อาซ่า)	๘.๕	๕,๓๑๒.๕	๒๐.๒๔
๑๑.	บ้านผาฮี้ (ลาหู่)	๘	๕,๐๐๐	๑๙.๐๕
๑๒.	บ้านถ้ำพัฒนา	๑.๕	๙๓๗.๕	๓.๕๗
รวม		๔๒	๒๖,๒๕๐	๑๐๐

๑.๔ ลักษณะของดิน

จากลักษณะภูมิประเทศตามข้อ ๑.๒ สามารถแบ่งลักษณะของดินในพื้นที่ออกเป็น ๖ ลักษณะ คือ ตารางที่ ๒ ลักษณะดินในเขตพื้นที่

ลำดับ	ลักษณะดิน	พื้นที่	พืชที่เหมาะสม
๑.	ดินเหนียว ลักษณะดินปนสีดํา ดินล่างเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาล	๔,๘๐๐ ไร่ (หมู่ ๑,๖,๑๒)	ข้าว,ยาสูบ
๒.	ดินเหนียว ลักษณะดินบนสีเทาแก่ ดินล่างสีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาล	๘,๒๐๐ ไร่ (หมู่ ๒,๓,๔,๕,๖,๘,๙)	ข้าว,ถั่วต่างๆ,ยาสูบ,กระเทียม
๓.	ดินร่วนปนทรายแปร่ง ลักษณะดินมีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนแดง	๒,๓๓๕ ไร่ (หมู่ ๒,๕,๗)	ข้าวโพด,ผลไม้ต่างๆ
๔.	ดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปน	๑,๐๕๐ ไร่ (หมู่ ๗)	ข้าวโพด,ถั่วต่างๆ,ไม้ผลต่างๆ
๕.	ดินที่ประกอบไปด้วยพื้นที่ภูเขาซึ่งมีพื้นที่ลาดชันเกิน ๓๕%	๙,๘๑๒ ไร่ (หมู่ ๗,๑๐,๑๑)	ข้าวโพด,ถั่วต่างๆ,ไม้ผลต่างๆ
๖.	พื้นที่ดินหินพื้นโล่ง	๕๓ ไร่	

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ๒ สาย

ลำน้ำถ้ำ ต้นน้ำอยู่บริเวณวัดถ้ำปลา ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร

ลำน้ำโป่ง ต้นน้ำอยู่บริเวณขุนน้ำโป่ง ระยะทางยาว ๑๒ กิโลเมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อบาดาล บ่อตอก บ่อเจาะ (ที่ใช้การได้) จำนวน ๒๑ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๑,๓๓๗ แห่ง
- แม่น้ำ ลำคลอง จำนวน ๕ แห่ง
- ฝาย พนังกั้นน้ำ จำนวน ๔ แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๓ แห่ง
- ลำเหมืองไส้ไก่ จำนวน ๑๙ แห่ง
- รางน้ำ ประปาภูเขา จำนวน ๔ แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๙ แห่ง

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในพื้นที่อยู่ในเขตป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์

๒. ด้านการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลโป่งงามประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้าน ๑๒ หมู่บ้าน โดย หมู่ ๑ - ๙ และ หมู่ที่ ๑๒ เป็นพื้นที่ราบ และ หมู่ที่ ๑๐ และ ๑๑ เป็นคนไทยภูเขา (เผ่าอาข่า และเผ่าลาหู่)

ลำดับ	ชื่อบ้าน	พื้นที่ (ประมาณ)		ร้อยละ
		ตร.กม	ไร่	
๑	บ้านถ้ำ	๖.๕	๔,๐๖๒.๕	๑๕.๔๘
๒	บ้านดง	๓	๑,๘๗๕	๗.๑๔
๓	บ้านถ้ำปลา	๒	๑,๒๕๐	๔.๗๖
๔	บ้านถ้ำสันติสุข	๐.๓	๑๘๗.๕	๐.๗๒
๕	บ้านห้วยปูนแกง	๑.๑	๖๘๗.๕	๒.๖๒
๖	บ้านสันกอส	๒.๑	๑,๓๑๒.๕	๕.๐๐
๗	บ้านสันเกล็ดทอง	๓	๑,๘๗๕	๗.๑๔
๘	บ้านโป่งเหนือ	๒	๑,๒๕๐	๔.๗๖
๙	บ้านโป่ง	๔	๒,๕๐๐	๙.๕๒
๑๐	บ้านผาฮี้ (อาข่า)	๘.๕	๕,๓๑๒.๕	๒๐.๒๔
๑๑	บ้านผาฮี้ (ลาหู่)	๘	๕,๐๐๐	๑๙.๐๕
๑๒	บ้านถ้ำพัฒนา	๑.๕	๙๓๗.๕	๓.๕๗
		๔๒	๒๖,๒๕๐	๑๐๐

๒.๒ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีจำนวน ๑๒ หมู่บ้าน หากมีการเลือกตั้งในครั้งหน้า จะมี ผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน ๑ คน จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน ๑๒ หมู่บ้าน รวมเป็น ๒๔ คน

๓.ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๑๑,๐๕๑ คน แยกเป็นชาย ๕,๒๘๔ คน หญิง ๕,๗๖๗ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๒๖๓.๒ คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	หลังคาเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
๑	บ้านถ้ำ	๔๙๘	๕๒๖	๑,๐๒๔	๔๙๑
๒	บ้านดง	๕๕๖	๕๙๑	๑,๑๔๗	๕๒๖
๓	บ้านถ้ำปลา	๖๐๖	๗๒๒	๑,๓๒๘	๖๐๙
๔	บ้านถ้ำสันติสุข	๔๖๗	๕๗๖	๑,๐๔๓	๔๐๘
๕	บ้านห้วยปูแกง	๕๙๔	๖๐๘	๑,๒๐๒	๕๔๗
๖	บ้านสันกอสภา	๒๕๙	๒๗๙	๕๓๘	๒๑๒
๗	บ้านสันเกล็ดทอง	๕๓๔	๕๙๗	๑,๑๓๑	๔๐๐
๘	บ้านโป่งเหนือ	๕๘๐	๖๔๕	๑,๒๒๕	๔๖๙
๙	บ้านโป่ง	๔๗๓	๕๑๓	๙๘๖	๔๕๖
๑๐	บ้านผาฮี้ (อาซา)	๓๐๘	๒๘๒	๕๙๐	๑๖๔
๑๑	บ้านผาฮี้ (ลาหู่)	๑๒๙	๑๔๖	๒๗๕	๕๗
๑๒	บ้านถ้ำพัฒนา	๔๙๖	๔๙๓	๙๘๙	๓๕๓
	รวม	๕,๔๗๓	๕,๙๗๘	๑๑,๔๕๑	๔,๖๙๔

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ ๖๐ - ๖๙ ปี

๔.สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนบ้านโป่ง (หมู่ ๘)	จำนวนนักเรียนประมาณ	๑๔๐ คน
๒. โรงเรียนบ้านถ้ำปลา (หมู่ ๓)	จำนวนนักเรียนประมาณ	๑๔๖ คน
๓. โรงเรียนบ้านถ้ำ ต.ชด. (หมู่ ๕)	จำนวนนักเรียนประมาณ	๑๕๒ คน
๔. โรงเรียนบ้านผาฮี้ (หมู่ ๑๐)	จำนวนนักเรียนประมาณ	๑๕๓ คน
๕. โรงเรียนบ้านถ้ำ (หมู่ ๑๒)	จำนวนนักเรียนประมาณ	๑๘๕ คน

(อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ ๖)

โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

๑. วัดถ้ำปลาวิทยาคม	จำนวนนักเรียนประมาณ	๒๙๗ คน
---------------------	---------------------	--------

(มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖)

วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

๑. วิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย จำนวนนักเรียนประมาณ ๖๙๔ คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๖ แห่ง ได้แก่

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านถ้ำ จำนวนนักเรียนประมาณ ๖๓ คน
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดง จำนวนนักเรียนประมาณ ๘๑ คน
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปูแกง จำนวนนักเรียนประมาณ ๓๗ คน
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโป่ง จำนวนนักเรียนประมาณ ๑๔ คน
๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาศี (หมู่ ๑๐) จำนวนนักเรียนประมาณ ๓๐ คน
๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาศี (หมู่ ๑๑) จำนวนนักเรียนประมาณ ๘ คน

โรงเรียนสอนภาษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

สอนภาษาจีน จำนวนนักเรียนประมาณ ๗๓๕ คน

ในพื้นที่มีการศึกษานอกระบบ(กศน.ประจำตำบลโป่งงาม) ๑ แห่ง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำตำบลโป่งงาม จำนวนนักเรียนประมาณ ๑๐๕ คน

๔.๒ สาธารณสุข จำนวน ๓ แห่ง

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโป่งงาม (บ้านสันกอสา)

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโป่งงาม (บ้านถ้ำ)

๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโป่งงาม (บ้านผาศี)

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

จำนวน ๑๒ แห่ง

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

จำนวน ๒๒๒ คน

๔.๓ อาชญากรรม

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหาเสพติดยังคงมีในพื้นที่ตำบลโป่งงาม เนื่องจากอยู่ติดกับชายแดนไทย-เมียนมาร์

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

ถนน การคมนาคมในพื้นที่เป็นการคมนาคมทางบกโดยมีถนนพหลโยธินผ่านพื้นที่ของตำบล เป็นระยะทาง ๕ กิโลเมตร ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่เชื่อมการคมนาคมเข้าไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ

ถนนลาดยาง ๙ สาย ระยะทาง ๑๒.๔๖๒ กิโลเมตร ใช้ได้ดีทุกฤดูกาล

ถนนคอนกรีต ๑๖๗ สาย ระยะทาง ๓๕.๙๙๓ กิโลเมตร ใช้ได้ดีทุกฤดูกาล

ถนนดินลูกรัง ๒๒ สาย ระยะทาง ๘.๕๓๓ กิโลเมตร

ถนนบล็อกรถไถ ๕ สาย ระยะทาง ๒.๙๙๗ กิโลเมตร

๕.๒ การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน ๔,๔๐๐ คร่าวเรือน

ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) จำนวน ๓๙ คร่าวเรือน

รวมจำนวนคร่าวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน ๔,๔๓๙ คร่าวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของคร่าวเรือนที่มีอยู่จริง

๕.๓ การประปา

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ๒ สาย

ลำน้ำถ้ำ ต้นน้ำอยู่บริเวณวัดถ้ำปลา

ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร

ลำน้ำโป่ง ต้นน้ำอยู่บริเวณขุนน้ำโป่ง

ระยะทางยาว ๑๒ กิโลเมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อบาดาล บ่อตอก บ่อเจาะ (ที่ใช้การได้)	จำนวน	๒๑	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	จำนวน	๑,๓๓๗	แห่ง
- แม่น้ำ ลำคลอง	จำนวน	๕	แห่ง
- ฝาย พกกั้นน้ำ	จำนวน	๔	แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	๒	แห่ง
- ลำเหมืองไส้ไก่	จำนวน	๑๙	แห่ง
- รางน้ำ ประปาภูเขา	จำนวน	๔	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	๙	แห่ง

๕.๔ โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

โทรศัพท์สาธารณะ

จำนวน ๑๖ แห่ง

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ที่ทำการไปรษณีย์ที่ใกล้ที่สุด ได้แก่ ไปรษณีย์ห้วยไคร้ ตั้งอยู่ ตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ห่างจากตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไปทางทิศใต้ประมาณ ๘.๕ กิโลเมตร

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๖.๒ การประมง

ในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม ไม่มีการทำประมงเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๖.๓ การปศุสัตว์

ในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม ไม่มีที่ทำการปศุสัตว์ แต่ยังมีประชาชนบางส่วน เลี้ยง โค กระบือ และสุกร

๖.๔ การบริการ

- บริการรถพื่นเมือง ที่วัดโป่งผา หมู่ที่ ๙ บ้านโป่ง ตำบลโป่งงาม			
- ร้านบริการทำผม เสริมสวย พื้นที่ หมู่ที่ ๑-๓,๕,๗-๙ และหมู่ที่ ๑๒	จำนวน	๑๔	แห่ง
- โรงแรมในพื้นที่	จำนวน	๒	แห่ง
- รีสอร์ทในพื้นที่	จำนวน	๘	แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดเล็กในพื้นที่	จำนวน	๔	แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม เป็นพื้นที่ที่มีสภาพภูมิประเทศสวยงามประกอบด้วย ทิวเขา ป่าไม้ ตลอดจนแหล่งต้นน้ำและสภาพทางธรรมชาติอันสมบูรณ์ โดยพื้นที่ดอยนางนอนเชื่อมยาวต่อกับพื้นที่ดอยตุง และประเทศเมียนมาร์ นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าประเภทลิงอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีถ้ำขนาดใหญ่ที่สวยงาม เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย จากถนนพหลโยธิน มีถนนลาดยางตัดเชื่อมระยะทาง ๒ กิโลเมตร

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมีดังนี้

๖.๕.๑ วัดถ้ำปลา ภายในวัดประกอบด้วย

- ถ้ำเปลวปล่องฟ้า เป็นถ้ำที่อยู่ถัดจากถ้ำปลาไปทางทิศใต้ ถ้ำนี้ตั้งอยู่บนยอดเขา มีลักษณะเป็นถ้ำทะลุสู่ท้องฟ้า

- ถ้ำกู่แก้ว เป็นถ้ำที่มีขนาดใหญ่และลึกที่สุดของบริเวณนี้ ทางขึ้นถ้ำเป็นบันได ๒๙ ชั้น วัดความกว้างของปากถ้ำได้ประมาณ ๔.๖๐ เมตร ความสูงประมาณ ๒.๑๖ เมตร ลึกประมาณ ๕๐๙ เมตร

- ถ้ำตุ๊ปู อยู่ถัดจากถ้ำกู่แก้วทางด้านทิศเหนือ ประมาณ ๕๐๐ เมตรซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียน วัดถ้ำปลาวิद्याคม ซึ่งมีอยู่ ๒ จุด คือจุดที่ ๑ เป็นถ้ำที่มีขนาดกว้างประมาณ ๔.๕ เมตร สูงประมาณ ๒ เมตร ลึกประมาณ ๔.๘๐ เมตร ถ้ำแห่งนี้เคยได้รับการบูรณะให้เป็นอาศรม ของพระที่รุดงค์และจำพรรษามาก่อน

- พระธาตุเจดีย์นพจุฑาเก้ายอด เป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นโดย พระคุณเจ้าหลวงพ้อสุมนานโณดาบส ท่านได้เป็นประธานก่อสร้างโดยอาศัยผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในตัวท่านเป็นผู้ช่วยกันก่อสร้าง ด้วยน้ำใจผู้ศรัทธา ในตัวท่าน พระเจดีย์องค์นี้ ก่อสร้างด้วยศิลาแลงทั้งองค์ ภายในบรรจุพระสารีริกธาตุที่มีผู้นามถวายจากที่ต่างๆ เป็นต้นว่า อินเดีย พม่า สิบโขทัย สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓

- พระธาตุเจดีย์อินทร์แปลง เป็นพระเจดีย์ที่ตั้งอยู่บนหน้าผาบริเวณบวรวิหารวัดถ้ำปลา โดยประวัติ ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๕๕ - ๒๔๕๖ ฤาษีองค์หนึ่งชื่อว่า อูส่วยหลูเดินทางมาจาก ประเทศพม่า เป็นผู้ก่อสร้าง

- ถ้ำก้อง เป็นถ้ำที่มีทางเดินขึ้นร่วมกับถ้ำเปลวปล่องฟ้าคือเมื่อถึง ระยะทางประมาณ ๖,๕๐๔ เมตร ด้านซ้ายมือของทางขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถ เดินลัดเลาะไปตามโขดหินด้านทิศใต้ระยะทาง ประมาณ ๓๐ เมตร จะพบถ้ำช่องภายในถ้ำจะมีเสียงดังก้องทะเล ออกทางโพรงของถ้ำ ชาวบ้าน จึงขนานนามถ้ำนี้ว่าถ้ำช่อง (ก้อง)

- ถ้ำน้อย เป็นถ้ำที่อยู่ห่างจากจุดทางขึ้นถ้ำเปลวปล่องฟ้าไปทางทิศใต้ประมาณ ๑๐๐ เมตร มีลักษณะเป็นโพรงเล็กๆ มีลำธารทะเลไหลผ่าน มี ๒ จุดซึ่งธารน้ำที่ไหลออกจากโพรงมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ ๐.๖ เมตร บริเวณนี้มีจุดเด่น คือ ด้านหน้ามีเกววลีขงเสะบ้าใหญ่ (มะบ้าใหญ่) ซึ่งแต่เดิมเคยมีค่างทางยาว ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและป็นปายเล่น

- ถ้ำเจิบ ถ้ำนี้อยู่ห่างจากถ้ำน้อยประมาณ ๓๐ เมตรอยู่ในบริเวณถ้ำเสาหินมีลักษณะเป็นหน้าผายื่นออกมาวัดความกว้างของปากถ้ำได้ประมาณ ๘ เมตร สูงประมาณ ๓ เมตร ลึกประมาณ ๕ เมตร ใช้เป็นที่หลบฝนและพักผ่อนหย่อนใจ

- ถ้ำวอก อยู่ถัดจากถ้ำเจิบไปทางทิศใต้อยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำถ้ำเสาหิน พญานาค เป็นถ้ำที่อยู่บนเนินสูง ทางเดินขึ้นค่อนข้างชันลักษณะเอียงประมาณ ๔๕ องศา มีระยะทาง จากสันเขื่อนอ่างเก็บน้ำ ถึงบริเวณถ้ำ ยาว ประมาณ ๕๐ เมตร

- ถ้ำปุม ถ้ำนี้อยู่ในเขตบ้านดง หมู่ที่ ๒ ตำบลโป่งงาม เป็นถ้ำที่มีประเพณีประจำปีในการทำบุญ ในวันแรม ๙ ค่ำเดือน ๖ ของทุกปี ชาวบ้านเรียกประเพณี ถ้ำปุม - ถ้ำปลา มีลักษณะเป็นถ้ำที่อยู่บนหน้าผาสูง จากพื้นดินประมาณ ๓๐ เมตร ทางขึ้นเป็นบันได ๗๓ ชั้น สูง ประมาณ ๑๓๒ เมตร

- อ่างเก็บน้ำถ้ำเสาหินพญานาค การเดินทางไปถึงถ้ำนี้สามารถไปได้ ทั้งทางน้ำและทางบก โดยการพายเรือ และเดินข้ามทางสะพานไม้ ปากถ้ำวัดความกว้าง ได้ประมาณ ๔.๗๐ เมตร สูงประมาณ ๒.๔๐ เมตร ลักษณะของถ้ำเป็นโพรงสูงชันในแนวตั้ง หินงอกมีลักษณะเป็นแท่งๆ ซ้อนกันคล้ายเสาบ้าน ชาวบ้านจึงเรียกถ้ำนี้ว่า ถ้ำเสาหิน

- ชุนน้ำโป่งเป็นต้นน้ำของลำน้ำโป่งอยู่บริเวณเขตติดต่อระหว่าง บ้านสันตันปุย ต.ห้วยไคร้ กับบ้านโป่งเหนือ ตำบลโป่งงาม มีลักษณะเป็นโป่งน้ำธรรมชาติที่ผุดออกมาบนผิวดินและไหลลงลำน้ำมีการพัฒนากันเป็นฝายกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ชุนน้ำโป่ง จะมีทางเข้าเส้นเดียวกับบ้านสันตันปุย ตำบลห้วยไคร้ จะผ่านบริเวณหมู่บ้านเข้าไปเป็นระยะทางประมาณ ๑.๘ กิโลเมตร

- จุดชมวิวดอยผู้เฒ่า อยู่บริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ ใช้ระยะเวลาในการเดินเท้าประมาณ ๑ ชั่วโมงจากสถานีอนามัยบ้านผาฮี้ บริเวณจุดชมวิวเป็นพื้นที่โล่งประมาณ ๑ ตารางกิโลเมตร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงามได้ดำเนินการปลูกดอกบัวตอง ในฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ดอกบัวตองจะบานสะพรั่งบนจุดชมวิว โดยจะสามารถมองเห็นแม่น้ำโขง ประเทศลาว และประเทศพม่า

- ศิลปวัฒนธรรม ฟ้อนเล็บ เป็นการฟ้อนของคนพื้นเมืองการแสดงจะมีดนตรีประกอบจะแสดงในงานเทศกาลหรืองานนักขัตฤกษ์ต่างๆ ผู้แสดงจะแต่งกายชุดไทยพื้นเมืองภาคเหนือและสวมเล็บมือยาว ทั้ง ๘ นิ้ว ยกเว้นหัวแม่มือ

- ฟ้อนสาวไหม คือการฟ้อนพื้นเมือง ที่เลียนแบบมาจากการทอผ้าไหมของชาวบ้านเป็นการสื่อถึงวิถีชีวิตของคนพื้นเมืองในอดีต ศิลปะการฟ้อนเป็นจังหวะที่คล่องแคล่วและรวดเร็ว (สะดุดเป็นช่วงๆเหมือนการทอผ้าด้วยกี่กระตุก) ผู้แสดงจะแต่งกายแบบพื้นเมือง

- รำดาบ ศิลปะการแสดงลีลาท่าทางในการต่อสู้ ป้องกันตัวด้วยมีดดาบของชาวเหนือโดยผู้แสดงจะแสดงในลักษณะของการระว่างตัว ปัจจุบันใช้แสดงความสามารถในการใช้ดาบติดตามร่างกายเป็นจำนวนหลายเล่มใช้กลองสะบัดชัยตีประกอบจังหวะ ผู้แสดงจะสวมชุดพื้นเมือง

- รำนกเป็นการแสดงที่คนไทใหญ่จำลองการฟ้อนรำของสัตว์ทั้งหลายในวันเทโวโรหนะในสมัยพุทธกาล ถือเป็นประเพณีสำคัญที่ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และร่วมรับความสนุกสนานโดยทั่วหน้า เป็น กิจกรรมส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองในเทศกาลออกพรรษาของไทใหญ่ที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

- ประเพณีไล่ชิงช้าเป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการฉลองพืชพันธุ์ ที่ได้เก็บเกี่ยวไว้บริโภคเนื่องจากพืชไร่พืชสวนต่างๆ ที่ปลูกลงไป พร้อมทั้งจะได้ผลผลิตถือเป็นประเพณี ที่ให้ความสำคัญ กับผู้หญิง ฉะนั้นผู้หญิงอาข่า มีการแต่งกาย ด้วยเครื่องทรงต่างๆ อย่างสวยงาม เพื่อยกระดับชั้นวัยสาวตามขั้นตอนแสดงให้คนในชุมชนได้เห็นพร้อมทั้งขับไล่ชิงช้าและร้องเพลง

- เชิดสิงโต การเชิดสิงโตเป็นการละเล่นของชาวจีนเหนือ และ จีนใต้ทางเหนือ นิยมเล่นกัน ในช่วงตรุษจีน นอกจาก จะเล่นกันในช่วง มีงานแห่เจ้าแล้ว แม้แต่พิธีเช่นสังเวชเพื่อขอฝน หลังงานเทศกาลงานชุมนุมใหญ่ก็จะต้องมี รายการเชิดสิงโตด้วย เพื่อความเป็นสิริมงคล

- ประเพณีเขาะหน้อย เป็นพิธีฉลองปีใหม่ของชาว ลาหู่ เมื่อใกล้จะเสร็จงานปีใหม่จะต้องเช่นไหว้ ต้นวอ และอ้อชา ว่าบรรดาเผ่าชนลาหู่ก็จะขอบุญ จากเทพเจ้า ให้คุ้มครองหมู่บ้านเราเป็นสุขๆ ให้บรรดาพวกเรามีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงตลอดปี ปลูกข้าวก็ให้ข้าวงาม น้ำดี

๖.๖ อุตสาหกรรม

ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไม่มีอุตสาหกรรมในพื้นที่

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- กลุ่ม ธกส.	๑	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์	๗	กลุ่ม
- กลุ่มเกษตรกร	๑๐	กลุ่ม
- กลุ่ม ๑๕ รวมใจ	๑	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	๑๐	กลุ่ม
- กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	๑	กลุ่ม
- กลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์	๑	กลุ่ม
- กลุ่มปลูกผักปลอดภัย	๒	กลุ่ม
- กลุ่มถั่วเหลืองแปรรูป	๑	กลุ่ม
- กลุ่มอาชีพ	๕๗	กลุ่ม

๖.๘ แรงงาน

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๖๐ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป งานบริการ และอาชีพอื่นๆ

๗.เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

มีจำนวน ๑๒ หมู่บ้าน และมีข้อมูลพื้นฐานแต่ละหมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	หลังคาเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
๑	บ้านถ้ำ	๔๙๘	๕๒๖	๑,๐๒๔	๔๙๑
๒	บ้านดง	๕๕๖	๕๙๑	๑,๑๔๗	๕๒๖
๓	บ้านถ้ำปลา	๖๐๖	๗๒๒	๑,๓๒๘	๖๐๙
๔	บ้านถ้ำสันติสุข	๔๖๗	๕๗๖	๑,๐๔๓	๔๐๘
๕	บ้านห้วยปูแกง	๕๙๔	๖๐๘	๑,๒๐๒	๕๔๗
๖	บ้านสันกอส	๒๕๙	๒๗๙	๕๓๘	๒๑๒
๗	บ้านสันเกล็ดทอง	๕๓๔	๕๙๗	๑,๑๓๑	๔๐๐
๘	บ้านโป่งเหนือ	๕๘๐	๖๔๕	๑,๒๒๕	๔๖๙
๙	บ้านโป่ง	๔๗๓	๕๑๓	๙๘๖	๔๕๖
๑๐	บ้านผาศี (อาซา)	๓๐๘	๒๘๒	๕๙๐	๑๖๔
๑๑	บ้านผาศี (สาหุ)	๑๒๙	๑๔๖	๒๗๕	๕๗
๑๒	บ้านถ้ำพัฒนา	๔๙๖	๔๙๓	๙๘๙	๓๕๓
	รวม	๕,๔๗๓	๕,๙๗๘	๑๑,๔๕๑	๔,๖๙๔

๗.๒ ข้อมูลด้านการเกษตร

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๗.๓ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำการเกษตร

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ๒ สาย

ลำน้ำถ้ำ ต้นน้ำอยู่บริเวณวัดถ้ำปลา

ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร

ลำน้ำโป่ง ต้นน้ำอยู่บริเวณขุนน้ำโป่ง

ระยะทางยาว ๘ กิโลเมตร

๗.๔ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค)

มีระบบประปาบาดาลหมู่บ้าน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑-๓,๕,๖,๘,๙ และ๑๒ ยกเว้น หมู่ที่ ๗,๑๐,๑๑ ใช้ระบบประปาภูเขา

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชน หมู่ที่ ๑-๙ และ ๑๒ นับถือศาสนาพุทธ

ประชาชน หมู่ ๒,๔,๗,๑๑ บางส่วนนับถือทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์

ประชาชน หมู่ ๔,๕ บางส่วนนับถือศาสนาอิสลาม

ประชาชน หมู่ ๑๐ นับถือ ศาสนาอื่นๆ

โดยมีข้อมูลศาสนสถาน ดังนี้

วัด มีจำนวน ๗ วัด ได้แก่

๑. วัดมงคลธรรมกายราม

๒. วัดถ้ำปุม

๓. วัดถ้ำเสาหิน

๔. วัดถ้ำปลา

๕. วัดสันเกล็ดทอง

๖. วัดโป่งผา

๗. วัดบ้านถ้ำ

สำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. สำนักปฏิบัติธรรมบ้านโป่งเหนือ

๒. สำนักสงฆ์ปฏิบัติธรรมดาราอั้ง

โบสถ์คริสต์ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. บ้านดง หมู่ที่ ๒ จำนวน ๒ แห่ง

๒. บ้านห้วยปู่แกง หมู่ที่ ๕ จำนวน ๑ แห่ง

๓. บ้านสันเกล็ดทอง หมู่ที่ ๗ จำนวน ๒ แห่ง

๓. บ้านผาฮี้ (อาซา) หมู่ที่ ๑๐ จำนวน ๑ แห่ง

๔. บ้านผาฮี้ (ลาหู่) หมู่ที่ ๑๑ จำนวน ๑ แห่ง

วัดจีน จำนวน ๒ แห่ง

มัสยิด จำนวน ๑ แห่ง

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- งานประเพณีเขาะหน้อย เดือนกุมภาพันธ์ พื้นที่หมู่ ๑๑
- งานประเพณีตรุษจีน เดือนกุมภาพันธ์ พื้นที่หมู่ ๔,๕,๑๑
- งานประเพณีวัดถ้ำปุม เดือนมีนาคม พื้นที่หมู่ ๒
- งานประเพณีวัดถ้ำปลา เดือนมีนาคม พื้นที่หมู่ ๕
- งานประเพณีวัดถ้ำเสาหินพญานาค เดือนมีนาคม พื้นที่หมู่ ๓
- งานประเพณีสงกรานต์เจดีย์วัดโป่งผา เดือนมีนาคม พื้นที่หมู่ ๙
- งานประเพณีสงกรานต์ เดือนเมษายน พื้นที่หมู่ ๑ - ๙, ๑๒
- งานประเพณีไล่ชิงช้า เดือนสิงหาคม พื้นที่หมู่ ๑๐
- งานประเพณีลอยกระทง เดือนพฤศจิกายน พื้นที่หมู่ ๑-๙, ๑๒
- งานประเพณีปีใหม่ลูกช้าง เดือนธันวาคม พื้นที่ หมู่ ๑๐

๘.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น คือ

กลุ่มหมอมือง หมู่ที่ ๑,๖,๙ และหมู่ ๑๒ อนุรักษ์การใช้สมุนไพรในการบำบัดรักษา
กลุ่มข้าวแต่น หมู่ที่ ๑๒ บ้านถ้ำพัฒนา ผลิตข้าวแต่น,อาหารพื้นเมืองจำหน่าย
ภาษาถิ่น คือ

ภาษาเมืองล้านนา ภาษายอง ภาษาอาข่า ภาษาลาหู่ ภาษาดารอั้ง ภาษาจีนกลาง
ภาษาจีนยูนนาน ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยลื้อ

๘.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกที่โดดเด่น คือ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตกาแฟ จำหน่าย
กลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์ หมู่ที่ ๙ บ้านโป่ง ผลิตข้าวอินทรีย์ จำหน่าย
กลุ่มข้าวแต่น หมู่ที่ ๑๒ บ้านถ้ำพัฒนา ผลิตข้าวแต่น,อาหารพื้นเมือง จำหน่าย
กลุ่มข้าวซอยตัด หมู่ที่ ๒ บ้านดง ผลิตข้าวซอยตัด จำหน่าย

๙. ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ๒ สาย

ลำน้ำถ้ำ ต้นน้ำอยู่บริเวณวัดถ้ำปลา

ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร

ลำน้ำโป่ง ต้นน้ำอยู่บริเวณชุมชนน้ำโป่ง

ระยะทางยาว ๑๒ กิโลเมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อบาดาล บ่อดอก บ่อเจาะ (ที่ใช้การได้)	จำนวน	๒๑	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	จำนวน	๑,๓๓๗	แห่ง
- แม่น้ำ ลำคลอง	จำนวน	๕	แห่ง
- ฝาย พึ่งกันน้ำ	จำนวน	๔	แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	๒	แห่ง
- ลำเหมืองไส้ไก่	จำนวน	๑๙	แห่ง
- รางน้ำ ประปาภูเขา	จำนวน	๔	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	๙	แห่ง

๙.๒ ป่าไม้

ในพื้นที่อยู่ในเขตป่าไม้อุดมสมบูรณ์

๙.๓ ภูเขา

ในพื้นที่บางหมู่บ้านติดกับภูเขา ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม

๙.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ คือป่าต้นน้ำ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ในการอุปโภคเพื่อการเกษตร